

Saariston Rengastie

Saariston Rengastie on helppo tapa tutustua saaristoon kesäkaudella. Kymmenkunta lossia ja tusina siltaa vievät pyöräilijän tai autoilijan saarelta toiselle halki ainutlaatuisen saaristoluonnon. Matkailutie kutsuu joka kesä yhä useampia pyöräilijöitä joille tämäkin reittikuvaus on ensisijaisesti suunnattu.

Kokonaisuudessaan Saariston Rengastiellä on mittaa noin 250 km. Yhteysalukset tarjoavat mahdollisuuksia reitin lyhentämiseen oikaisemalla esimerkiksi Rymättylän reittiä Hanka - Nauvo - yhteyttä käyttäen, mikä vähentää reitin pituutta alle puoleen.

Voit kiertää reitin joko myötä- tai vastapäivään, tämä reittikuvaus alkaa Turusta ja on tehty Rengastietä myötäpäivään kiertävälle.

Turun keskustasta lähdet Helsingin suuntaan pyörätietä pitkin Kaarinaan. Matkaa kertyy noin 10 km. Kaarinassa käännyt Saaristotielle Paraisille ja Korppooseen. Heti Kaarinan keskustan jälkeen mantere jää taakse Kuusiston sillan myötä.

Kuusistossa voit poiketa katsomaan linnanraunioita (mikä tuo reittiin lisäpituutta 13 km). Raunioille on viitoitus Saaristotietä 500 m Kuusiston sillalta Paraisille päin.

* * *

Keskellä Kirjalansalmen näyttävää riippusiltaa kulkee Kaarinan ja **Paraisten** kaupunkien raja. Saaristotie kulkee yli Kirjalan saaren Paraisten pääsaarelle (Ålön), seuraat valkoisia kiviroykkiöitä jotka merimerkkien tapaan johtavat sinut liikenneympyrään valkoisine purjeineen. Käänny liikenneympyrässä vasemmalle Paraisten keskustaan jossa matkailijalle on tarjolla kattavat palvelut ja koko Turun saariston kattava matkailuneuvonta.

Lielahden tienhaarasta, viitisen kilometriä ennen keskustaa on viitoitus Tammiluodon viinitilalle. Tie vie halki näkemisen arvoisen maalaismaiseman ja ohi 1500-luvulla rakennetun Kuitian linnan. Lisämatkaa viinitilakäynnistä kertyy 24 km. Neljä kilometriä ennen keskustaa on viitoitus myös Stentorpin lammastilalle, jossa voit tutustua suomenlampaan villasta tehtyihin käsitöihin. Lisämatkaa kertyy noin kolme kilometriä.

Uusi laivareitti Parainen-Kasnäs tarjoaa lisää vaihtoehtoja Rengastien kiertämiseen. m/s Kökar liikennöi Kalkholmenilta Paraisten vierasvenesataman vierestä. Matkalla alus poikkeaa Granvikissa.

Paraisten keskustasta vaihtoehtoinen reitti takaisin Saaristotielle kulkee Skräbbölentietä pitkin, jolloin poljet Paraisten kuuluisan kalkkilouhoksen reunaan. Näköalapaikka kaivokseen on kaivosmuseon pihalla.

Rengastie jatkuu Paraisilta Saaristotietä pitkin. Noin 10 km keskustan jälkeen 1700-luvun laivamiestorppa Sattmarkin sillan pielessä toimii toukokuusta syyskuuhun kahvitupana. Täältä saat lisätietoja Lenholmenin luontopolusta ja Sattmarkin opastetuista vaellusreiteistä.

Lillmälössä vastaan tulee matkasi ensimmäinen lautta. Matkaa Paraisten keskustasta lautalle kertyy 17 km. Tieliikelaitoksen keltaiset lautat ovat maksuttomia ja kulkevat tiheän aikataulun mukaan. Saariston asukkailla ja siellä työskentelevillä on tietyn rajoituksen etuajo-oikeus lautoille. Pyöräilijät voivat kuitenkin ajaa suoraan lautalle jonottamatta.

* * *

Lossimatka Lillmälöstä **Nauvon** Prosvikiin kestää kymmenisen minuuttia. Lossirannasta Nauvon kirkonkylään kertyy matkaa noin 15 km. Matkan varrella on vielä kaksi siltaa, joista varsinkin Norrströmmenin ylittävältä sillalta avautuu mahtava näkymä.

Nauvon keskustassa löytyy muiden palvelujen ohella suosittu vierassatama. Huomaa että täällä on myös viimeinen pankkiautomaatti ennen Kustavia.

Halutessasi voit lyhentää matkaa Merenkululaitoksen uudella lauttayhteydellä Nauvon kirkonkylästä Seilin saaren kautta Rymättylän Hankaan. (Lyhennetty Rengastie Turku – Nauvo – Rymättylä – Turku yhteensä noin 110 km). M/s Linta liikennöi toukokuusta syyskuuhun. Seili on kammottavan historiansa takia myös kiinnostava retkikohde.

Toinen päiväretkikohde on Gullkronan saari jolle pääset yhteysalus m/s Fisköllä joko Prosvikista (100 m Parainen – Nauvo lauttapaikan jälkeen) tai Kirjaisista Nauvon pääsaaren eteläpuolella.

Rengastietä kokonaisuudessaan kiertävä jatkaa Saaristotietä n. 15 km Pärnäisiin. Jos haluat välttää päätien ajoittain varsin vilkasta liikennettä voit pyöräillä Storlandetin matkan hiekkapintaisella kiertotiellä. Käänny siinä tapauksessa oikealle heti Nauvon keskustan jälkeen suuntana Mielis.

Pärnäisistä (ruotsiksi Pärnäs) on lyhyt, viiden minuutin lossimatka Korppoon puolelle (Retais), niinikään Tielaitoksen keltaisella, maksuttomalla lossilla.

* * *

Korppoon Retaisista Saaristotie jatkuu 7 km Galtbyn tienhaaraan. Jos haluat käväistä Korppoon keskustassa jatkat Saaristotietä suoraan. Keskustasta tie jatkuu edelleen Rumarin näköalatornille (7 km) tai Korpoströmin kylään (7 km)

Saariston Rengastien kierros jatkuu Korppoon Galtbystä Tielaitoksen keltaisella lossilla Houtskärin Kittuisiin. Voit myös käydä Norrskatassa jonne lähtee lossi niinikään Galtbystä. Norrskatassa löytyy sekä ruokailu- että majoituspalveluja. Korppoon ja Houtskärin väliset lossit eivät liikennöi yhtä usein kuin kaksi edellistä, joten tässä kohtaa aikataulusuunnittelu on paikallaan. Lossien aamu- ja iltavuorot ovat ruuhkaisimmat, joten mikset yöpyisi Korppoossa tai Houtskärissä?

Galtbystä on myös yhteys Ahvenanmaalle, Kökarin kautta Långnäsiin. Ahvenanmaan yhteydet löydät Skärgårdstrafiken -nimisestä aikatauluvihosta.

* * *

Saapuessasi **Houtskäriin** Korppoosta saavut Kittuisten lauttasatamaan. Jatkaessasi Saariston Rengastietä Houtskärin saarelta toiselle lossit Kivimo ja Mossala tarjoavat lyhyet, ilmaiset merimatkat. Koko reitti Houtskärin läpi on 27 km.

Hypeisin kylässä saaristomaisema on ehkä kauneimmillaan, joten siellä poikkeamista kannattaa harkita (edestakaista matkaa kertyy noin 13 km). Matkalla voi myös kiivetä Järviksen kylässä sijaitsevaan näköalatorniin josta on upeat näkymät yli saariston.

Saariston Rengastien pisin merimatka on Mossalan saarelta Iniöön. Merenkululaitoksen yhteysalus m/s Inimoon mahtuu 190 matkustajaa. Vajaan tunnin mittaisella matkalla voit ihaila karua saaristoluontoa aluksen kannelta tai kahvilasta. Tämä matka on maksullinen, joskin Merenkululaitoksen edullisten taksojen mukaan.

Jos aikataulusi on kireä niin yhteysalus m/s Kaita tarjoaa päivittäisen yhteyden Mossalasta suoraan Rymättylän Röölään tai Haapalaan.

* * *

Iniössä saavut Mossalasta tullessa Dalenin satamaan joka sijaitsee Norrbyn saarella, missä on myös kirkonkylä palveluineen. Lossilla pääset Keistiön saarelle mistä löytyy mm. kauppa, vierassatama ja vuokramökkejä. Iniössä niin kuin muissakin saaristokunnissa on useampi aamiaismajoituspaikka ja muita palveluja Rengastietä kulkevia varten.

Norrbystä Saariston Rengastie jatkuu lyhyen maksuttoman lossimatkan (Skagen) jälkeen Jumon saarelle ja Kannvikin satamaan. Matka Iniön läpi on kokonaisuudessaan 8 km.

Åselholmiin pääset yhteysalus m/s Jurmo II:lla sekä Norrbystä että Jumosta.

Jatkaessasi Kustavin Laupusiin edessä on toinen maksullinen yhteysalusmatka, Heponiemen satamaan m/s Auroralla.

* * *

Jatkaessasi **Kustavin** Laupusista kohti Turkua, aja Kustavintielle ja käänny oikealle Taivassaloon päin. Suora reitti Kustavin Laupusista Turkuun on noin 83 km. Kääntymällä samaisessa risteyksessä vasemmalle pääset Kustavin keskustaan. Rauhallisempi reitti keskustaan erkanee 2,5 km lauttarannasta Parattulassa.

Keskustasta voit myös jatkaa matkaa Vuosnaisiin, jonne on lyhyt maksuton lossimatka. Vuosnaissa on vierassatama, kesäkauppa ja muita palveluita ja sieltä pääset edelleen Ahvenanmaan pääsaarelle ja Maarianhaminaan. Reitti kulkee Brändön ja Kumlingenin kautta Ålandstrafikenin yhteysaluksilla.

Kustavi – Turku –välin voit vaihtoehtoisesti kulkea myös linja-autolla.

* * *

Tullessasi **Taivassaloon** Saariston Rengastie tarjoaa kahta vaihtoehtoista reittiä: Voit mennä joko yhteysalus m/s Kivimolla Hakkeenpäästä Velkuan Teersaloon tai tietä pitkin Askaisiin. Taivassalon kirkon kohdalta lähtee tie Hakkeenpäähän jonne on matkaa 8 km.

Hakkeenpäästä yhteysalus m/s Kivimo vie sinut Velkuaan. Askaisiin pääset jatkamalla Kustavintietä (nro 192), jolta noin 20 km matkan jälkeen käännyt oikealle Askaisten keskustaan.

Askaisista pääset jatkamaan Merimaskuun. Mikäli tulit Taivassalosta maantietä pitkin matkan varrella kannattaa poiketa myös vireässä Velkuassa.

* * *

Pohjoisesta tullessasi saavut **Merimaskun** kirkonkylään vuonna 2003 valmistunutta uutta siltaa pitkin. Velkuasta tullessasi voit matkan varrella ihaila Livonsaaren maalaismaisemaa ja Lempisaaren tammimetsikköä.

Kirkonkylästä jatkaessasi tulet neljän kilometrin jälkeen risteykseen josta vasemmalle kääntymällä pääset Naantalın kautta Turkuun tai oikealle kääntymällä edelleen Rymättylään. Jos matkasi jatkuu Turkuun, suosittelemme taukopaikaksi Särkäsalmen siltaa josta on upeat näkymät sisäsaaristoon. Ennen Turkua ohitat myös Naantalın josta löydät Muumimaailman ja kauniin vanhankaupungin ravintoloihin.

* * *

Velkuan Teersalon yhteysaluslaiturin vierestä kulkee lossiyhteys Palvan saarelle. Palvan saarelta pääset lossilla edelleen Velkuunmaalle.

Jatkaessasi Teersalosta Askaisiin tai Merimaskuun tie vie yli Livonsaaren. Merimaskuun käännyt oikealle runsaan 10 km matkan jälkeen. Askaisiin käännytään vasemmalle vasta 16 km jälkeen.

* * *

Velkuasta tullessasi ylität Askaisten kunnanrajan kahden poljetun kilometrin jälkeen tullessasi Livonsaarelle. Poljettuasi 16 km tulet t-risteykseen josta pääset Askaisiin kääntymällä vasemmalle. Askaisten keskusta ja kuuluisan Louhisaaren linnan opasteet tulevat vastaan neljän kilometrin jälkeen. Kirkolta johtaa 2 kilometrin mittainen lehtipuukuja Louhisaaren linnalle.

Mikäli olet valinnut maantievaihtoehdon Taivassalosta Mietoistenlahden pohjoispuolelta, käännyt oikealle Askaisiin 20 km matkan jälkeen. Matkan varrella kannattaa vierailla Mietoistenlahden luontotuvalle jolle on opasteet Kustavintien varrella ja käyttää hyväkseen mahdollisuus tutustua lahden arvokkaaseen linnustoon.

* * *

Tullessasi **Rymättylään** Merimaskun suunnasta käännyt oikealle (tie nro 189). Tie kulkee keskeltä Rymättylän pääarta ja runsaan 11 km matkan jälkeen käännyt oikealle Rymättylän keskustaan.

Keskustan jälkeen tie jatkuu Röölan satamaan ja sieltä edelleen Kirveenrauman sillan yli Airismaan saarelle. Hämmärönsalmen lossilla pääset Aaslaluodolle josta yhteysalus m/s Linta kulkee Seilin saaren kautta Nauvon kirkonkylään.

Lisätietoja

Tilaa ilmainen Saariston matkailupalvelut -kartta ja lauttojen aikataulut Turunmaan seudun ja saariston matkailuneuvonnasta, puh. 02 458 5942 tai s-postitse turistinfo@parnet.fi.

Etäisyystaulukko

	Turku	Parainen	Nauvo	Korppoo	Houtskär	Iniö	Kustavi	Taivassalo	Velkua	Askainen	Merimasku	Rymättylä
Turku	-	23	56	79	97	81**	68	52	46	29	28	36
Parainen	23	-	33	55	74	99*	91	75	69	52	51	59
Nauvo	56	33	-	27	41	66*	92	108	102	85	84	92
Korppoo	79	55	27	-	25	50*	151	135	129	112	111	119
Houtskär	97	74	41	25	-	25*	56*	60*	110*	89*	102*	115*
Iniö	81**	99*	66*	50*	25*	-	13**	30**	79**	84**	164**	156**
Kustavi	68	91	92	151	56*	13**	-	17	66	45	58	71
Taivassalo	52	75	108	135	60*	30**	17	-	50	29	42	55
Velkua	46	69	102	129	110*	79**	66	50	-	21	19	31
Askainen	29	52	85	112	89*	84**	45	29	21	-	13	26
Merimasku	28	51	84	111	102*	164**	58	42	19	13	-	13
Rymättylä	36	59	92	119	115*	156**	71	55	31	26	13	-

* Huom! Tähdellä merkityt välimatkat on laskettu touko-syyskuulle, jolloin yhteysalus liikennöi välillä Houtskär (Mossala) – Iniö (Dalen).

** Huom! Yhteys Iniöön Kustavin Laupusten kautta ympäri vuoden 25 minuuttia.